

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL ATODOL

(MEMORANDWM RHIF 2)

Y Bil Rheoli Cymorthdaliadau

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol (LCM) Atodol hwn o dan Reol Sefydlog 29.2. Mae Rheol Sefydlog 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod memorandwm cydsyniad deddfwriaethol, ac y ceir cyflwyno cynnig cydsyniad deddfwriaethol, gerbron Senedd Cymru os yw Bil gan Senedd y Deyrnas Unedig (y DU) yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at bwrpas sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru neu sy'n addasu'r cymhwysedd hwnnw.
2. Cyflwynwyd y Bil Rheoli Cymorthdaliadau ("y Bil") yn Nhŷ'r Cyffredin ar 30 Mehefin 2021. Cwblhaodd Tŷ'r Cyffredin ei ystyriaeth o'r Bil ar 13 Rhagfyr. Disgwylir i'r Ail Ddarlleniad yn Nhŷ'r Arglwyddi gael ei gynnal ar 19 Ionawr 2022. Gellir cael copi o'r Bil yn:
<https://bills.parliament.uk/bills/3015>
3. Mae'r LCM Atodol hwn yn egluro safbwynt Llywodraeth Cymru ar ddau gymal (cymalau 41 a 42) a nodwyd yn yr LCM gwreiddiol fel rhai y mae angen cydsyniad iddynt.

Amcan(ion) Polisi

4. Amcan polisi nodedig Llywodraeth y DU yw rhoi cyfundrefn rheoli cymorthdaliadau domestig ar waith yn y DU sy'n adlewyrchu buddiannau strategol ac amgylchiadau cenedlaethol penodol y DU, gan ddarparu fframwaith cyfreithiol y mae awdurdodau cyhoeddus yn gwneud penderfyniadau ar gymorthdaliadau drwyddo.

Crynodeb o'r Bil

5. Noddir y Bil gan yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol.
6. Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â rheoli cymorthdaliadau yn dilyn ymadawiad y DU â'r Undeb Ewropeaidd (UE). Hyd at 31 Rhagfyr 2020, roedd y DU yn rhwym wrth reolau cymorth gwladwriaethol yr UE. Nid oedd hynny yn wir o 1 Ionawr 2021 ymlaen. O 1 Ionawr 2021 ymlaen, roedd yn ofynnol i'r DU gydymffurfio â darpariaethau'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu o ran rheoli cymorthdaliadau. Yn ogystal, mae'n ofynnol i'r DU gydymffurfio ag unrhyw ymrwymïadau eraill y mae wedi'u gwneud ar reoli cymorthdaliadau, gan gynnwys y rhai yng Nghytundeb Sefydliad Masnach y Byd ar Gymorthdaliadau a Mesurau Gwrthbwysol; Protocol Gogledd Iwerddon; ac unrhyw Gytundebau Masnach Rydd â gwledydd eraill. Diben y Bil yw nodi cyfundrefn rheoli cymorthdaliadau domestig newydd, sy'n clymu Cymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon, ac sy'n

sicrhau cydymffurfiaeth â'r deddfwriaeth uchod. Mae'r Bil yn darparu bod swyddogaethau a arferai gael eu dal ar lefel yr UE, bellach yn cael eu dal ar lefel ddomestig gan yr Ysgrifennydd Gwladol, yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd neu'r Tribiwnlys Apeliadau Cystadlaethau.

7. Mae prif ddarpariaethau'r Bil yn cwmpasu'r canlynol:

- a) darparu fframwaith cyfreithiol sylfaenol i alluogi awdurdodau cyhoeddus i ddyfarnu cymorthdaliadau yn unol â'r egwyddorion rheoli cymorthdaliadau a amlinellir ynddo. Bydd dyletswydd statudol ar awdurdodau cyhoeddus i ystyried yr egwyddorion hyn a dim ond dyfarnu cymhorthdal os yw'n gyson â'r egwyddorion hyn;
- b) ymestyn cylch gwaith cyfundrefn rheoli cymorthdaliadau'r DU o'r gyfundrefn bresennol sy'n wynebu tuag allan i gynnwys Marchnad Fewnol y DU;
- c) Cyflwyno nifer bach o waharddiadau i atal awdurdodau cyhoeddus rhag rhoi cymorthdaliadau gydag effeithiau economaidd gorystumiol neu niweidiol;
- d) o dan amgylchiadau cyfyngedig, darpariaeth ar gyfer amryw o lwybrau dyfarnu cymorthdaliadau wedi'u rhagfyrhau, y mae rhai ohonynt heb gael eu diffinio eto;
- e) gosod gofyniad i awdurdodau cyhoeddus ddefnyddio cronfa ddata tryloywder y DU er mwyn gallu monitro a chraffu ar wariant sylfaenol dan y gyfundrefn;
- f) sefydlu'r Uned Cyngor ar Gymorthdaliadau (yn yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd) i fonitro a goruchwyllo'r gyfundrefn newydd. Bydd gan yr Uned Cyngor ar Gymorthdaliadau hefyd swyddogaethau cynghori cyfyngedig ar gyfer cymorthdaliadau y mae'n ystyried eu bod yn fwy tebygol o ystumio cystadleuaeth a buddsoddiad y DU a masnach ryngwladol;
- g) grymuso'r Ysgrifennydd Gwladol dros Fusnes, Menter a Strategaeth Ddiwydiannol i atgyfeirio dyfarniadau cymhorthdal i'r Uned Cyngor ar Gymorthdaliadau i'w hadolygu, yn ogystal â gosod cyfnodau 'callio' cyfyngedig ar ôl yr adolygiad;
- h) galluogi partïon â buddiant i herio'r penderfyniadau ar gymorthdaliadau am resymau adolygiad barnwrol yn y Tribiwnlys Apeliadau Cystadlaethau;
- i) creu darpariaeth i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Fusnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol gyhoeddi canllawiau statudol ar gymhwysu'r gyfundrefn rheoli cymorthdaliadau.

Cymalau a gynhwysir yn y Bil fel y'i cyflwynwyd y mae angen cydsyniad y Senedd ar eu cyfer, ond na chafodd ein safbwynt yn eu cylch ei egluro yn y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol cyntaf

8. Rydym o'r farn fod cydsyniad deddfwriaethol y Senedd yn ofynnol ar gyfer y darpariaethau ychwanegol canlynol a gynhwyswyd yn y Bil fel y'i cyflwynwyd:

Rhan 3 – Eithriadau

Pennod 2 – Cymorth Ariannol Lleiaf Posibl a SPEI

9. Mae'r darpariaethau hyn yn gosod gofynion mewn perthynas â chymorth ariannol lleiaf posibl a Chymorth Gwasanaethau o Fudd Economaidd Cyhoeddus (SPEI)
10. Mae angen LCM mewn perthynas â chymalau 41 a 42, gam gwmpasu uno a chaffael, eithriadau ar gyfer cymorth SPEI, a darpariaethau atodol a deongliadol. Er nad yw'r rhain yn gosod swyddogaethau yn uniongyrchol ar yr Awdurdodau hynny, bydd cynnwys y cymalau hynny'n effeithio ar sut y mae'r Awdurdodau hynny'n arfer eu swyddogaethau.

Y rhesymau dros wneud y darpariaethau hyn ar gyfer Cymru yn y Bil Rheoli Cymorthdaliadau

11. Mae rheoli cymorthdaliadau yn fater a gedwir yn ôl o dan Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru, ac mae'r Bil yn gymwys i Gymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Er hynny, er mai mater a gedwir yn ôl ydyw, mae'n effeithio ar fater datblygu economaidd nad yw'n fater a gedwir yn ôl, ac mae effaith y maes hwn a gedwir yn ôl hwn yn codi rhai pryderon. Mae Llywodraeth y DU wedi deddfu fel hyn gan ei bod am gael dull i'r DU gyfan o reoli cymorthdaliadau.

Safbwynt Llywodraeth Cymru ar Gymalau 41 a 42 o'r Bil fel y'i cyflwynwyd.

12. Fel y nodwyd yn yr LCM a osodwyd ar 13 Gorffennaf 2021 mae'r Bil Rheoli Cymorthdaliadau yn grymuso'r Ysgrifennydd Gwladol dros Fusnes, Menter a Strategaeth Ddiwydiannol i atgyfeirio dyfarniadau neu gynlluniau cymorthdaliadau ym meysydd polisi cymhwysedd datganoledig i'r rheoleiddiwr cymorthdaliadau annibynnol ac i ymestyn gofynion cyfnod segur (a elwir yn gyfnodau 'callio') ar ddyfarniadau neu gynlluniau wedi'u hatgyfeirio. Mae Cymalau 41 a 42 yn caniatáu i'r Ysgrifennydd Gwladol newid trothwyon cymorthdaliadau a diffinio paramedrau o fewn cyfundrefn cymorthdaliadau'r DU heb ofyniad i gael cydsyniad y Llywodraethau Datganoledig ymlaen llaw. O'u deddfu, byddai'r pwerau hyn yn tanseilio pwerau hirsefydlog y Senedd a Gweinidogion Cymru i weithredu mewn perthynas â materion ym maes cymhwysedd datganoledig megis datblygu economaidd, amaethyddiaeth a physgodfeydd.
13. Ni fyddwn yn gallu argymhell i'r Senedd ei bod yn rhoi cydsyniad i'r Bil fel y mae wedi'i ddrafftio ar hyn o bryd.
14. Mae'r LCM atodol hwn yn gwrthwynebu'n benodol elfennau canlynol y Bil.

Rhan 3 – Eithriadau

15. Mae adran 41 yn eithrio rhai cymorthdaliadau rhag cael eu rhoi i fentrau sy'n darparu Gwasanaethau o Fudd Cyhoeddus Arbennig (SPEI) ac yn diffinio gweithgareddau y gellir eu hystyried yn SPEIs. Mae adran 42 yn ddarpariaeth atodol a dehongliadol sy'n grymuso'r Ysgrifennydd Gwladol i ddiwygio trothwyon isafswm Cymorth Ariannol a SPEI ac yn darparu diffiniadau ar gyfer terminoleg a ddefnyddir o fewn y ddau gymal. Er nad yw Adrannau 41 a 42 yn gosod swyddogaethau yn uniongyrchol ar Lywodraethau Datganoledig mewn perthynas â chymorthdaliadau, bydd eu cynnwys yn effeithio ar arfer swyddogaethau datganoledig. Am y rheswm hwn, rydym o'r farn bod y cymalau hyn yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â meysydd datganoledig.

Goblygiadau ariannol

16. Nid yw'n glir ar wyneb y Bil a fydd goblygiadau ariannol uniongyrchol i Lywodraeth Cymru neu i'r Senedd, yn deillio o'r pwerau dan y Bil.

Casgliad

17. Fel y nodwyd yn y paragraffau uchod, mae cymalau 41 a 42 o'r Bil yn gwneud darpariaeth o fewn cymhwysedd datganoledig y Senedd ac felly, mae angen cydsyniad y Senedd. Er hynny, ni fyddwn mewn sefyllfa i argymhell bod cydsyniad yn cael ei roi i gynnwys cymalau 41 a 42 yn y Bil, na'r darpariaethau eraill a nodir yn yr LCM gwreiddiol, oni bai fod y Bil yn cael ei ddiwygio i fynd i'r afael â'n pryderon.

Rebecca Evans AS, y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
Vaughan Gething AS, Gweinidog yr Economi

6 Ionawr 2022